

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR

- — — — — Planområdesgräns
- - - - - Användningsgräns
- · - · - Administrativ och egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmänna platser med enskilt huvudmannaskap, 4 kap. 8 § 1 st 2 p.

- GATA Gata
- NATUR Naturområde
- B Bostäder

Kvartersmark, 4 kap. 5 § 1 st 3 p.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Bebyggandets omfattning

- e_1 Maximal byggnadsarea (BYA) per fastighet är 200 kvadratmeter, varav maximalt 80 kvadratmeter i fristående komplementbyggnader, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- e_2 Högsta byggnadshöjd för komplementbyggnad är 3,5 meter, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- $\dots\dots\dots$ Marken får inte förses med byggnad, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- $\diamond 6.5$ Högsta byggnadshöjd för huvudbyggnad är 6,5 meter, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

- För huvudbyggnad i 1 respektive 1 1/2-plan ska takvinkeln vara mellan 18 och 45 grader, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
 - För huvudbyggnad i 2 plan ska takvinkeln vara mellan 18 och 27 grader, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

Fastighetsstorlek

- d Minsta fastighetsstorlek är 1200 kvadratmeter, 4 kap. 18 § 1 st 1 p.

Placering

- p Huvudbyggnad ska placeras minst fyra meter från fastighetsgräns. Komplementbyggnader ska placeras minst två meter från fastighetsgräns, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

Utformning

- f_1 Endast friliggande villor. Huvudbyggnad ska placeras friliggande från komplementbyggnader som garage eller carport, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.
- f_2 Fasad ska utformas med stående träpanel, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.
- f_3 Huvudbyggnad ska förses med sadeltak. Nocken ska vara centrerad över gavelns mitt, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.
- f_4 Endast en huvudbyggnad och maximalt två komplementbyggnader får uppföras per fastighet, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

Utförande

- b Byggnader i två våningar får inte inredas med vind, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

Markens anordnande och vegetation

- n_1 Träd över två decimeter i diameter vid brösthöjd får endast fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk, 4 kap. 10 §
- n_2 Marknivån efter fyllning eller schaktning på tomt ska vara anpassad efter omgivande naturmark, 4 kap. 10 §

Stängsel och utfart

- $\bar{p} \quad \circ \quad \circ \quad \bar{d}$ Utfart får inte anordnas, 4 kap. 9 §

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Huvudmannaskap

- Huvudmannaskapet är enskilt för allmän plats, 4 kap. 7 §

Genomförandetid

- Genomförandetiden är fem år från det datum planen får laga kraft, 4 kap. 21 §

Villkor för lov

- a Marklov krävs för fällning av träd över två decimeter i diameter vid brösthöjd, 4 kap. 14 § 1 st 3 p.

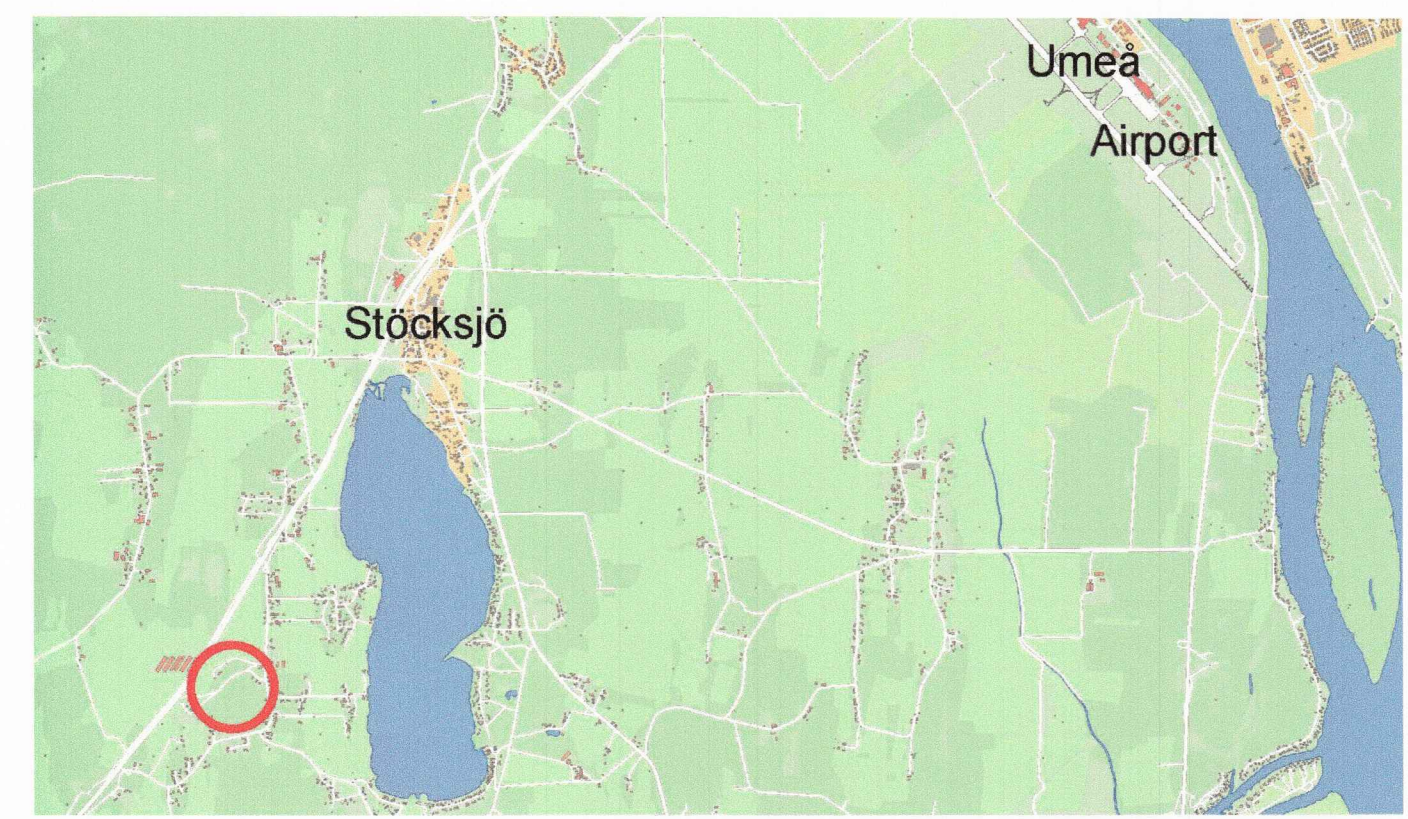
GRUNDKARTA TILL DETALJPLAN

Upprättad 2018-09-10 BN-2018/01674
 Reviderad 2019-01-23, 2020-10-05

Anna Helander

- Mätning: MU/AKR
- Kartkonstruktion: AH/AKR
- Kartstandard enligt HMK
- Innehållsstandard: Mindre betydelsefull information har utelämnats
- Lägesnoggrannhet: Skalan för primärkartan är 1:2 000 (byar)
- Aktuelltetsstandard: Visst preciserat kartinnehåll inom planområdet är kontrollerat och aktuellt vid på kartan angiven tidpunkt

Koordinatsystem i plan och höjd: Swebef 99 20 15 resp. RH 2000
 Höjtinformation: Laserskannat 2013. Höjdkurvor med 1 meters ekvidistans
 Ursprung: Digital primärkarta
 Underjordiska ledningar redovisas ej på grundkartan
 Plangränser och planbestämmelser redovisas ej på grundkartan
 Godkänd ur sekretessynpunkt för spridning
 Upphovsrätt: Umeå kommun
 Kartan är anpassad för skala 1:2000

Översiktsbild

Antagandehandling

- Till planen hör:
 - Planbeskrivning
 - Plankarta
 - Samrådsredogörelse
 - Granskningsutlåtande

Beslut

Antagen, BN: 2021-03-29, § 55
 Laga kraft: 2022-03-22
 Vidimeras: VB

Detaljplan för del av fastigheterna
Stöcksjö 7:9 Stöcksjö S:1
 inom Stöcksjö, Umeå kommun, Västerbottens län
 Umeå kommun, Detaljplanering, februari 2021

Clara Ganslöhdt
 Clara Ganslöhdt
 Planchef

Susanne Ohlsson
 Susanne Ohlsson
 Planarkitekt

Lagakraftbevis

Detaljplanen för fastigheten Stöcksjö 7:9 och Stöcksjö S:1 är antagen av kommunfullmäktige 2021-03-29, § 55.

Länsstyrelsen beslutade 2021-04-07 att inte överpröva kommunens beslut.

Beslutet är överklagat till mark- och miljödomstolen av ett antal sakägare. 2021-12-09 beslutade mark- och miljödomstolen att avvisa ett av överklagandena.

Mark- och miljödomstolen beslutade 2022-02-03 att avslå övriga överklaganden.

Det beslutet är överklagat till mark- och miljööverdomstolen som 2022-03-22 beslutade att inte ge prövningstillstånd och därmed står mark- och miljödomstolens dom fast.

Detaljplanen har fått laga kraft, det vill säga är giltig från och med **2022-03-22**.

Kopia till:

- Sökanden
- Länsstyrelsen, samhällsplanering

2480K-P2022/5

**Detaljplan för del av fastigheterna
Stöcksjö 7:9 och Stöcksjö S:1
inom Stöcksjö by i Umeå kommun, Västerbottens län**

Planhandlingar

- Plankarta
- Planbeskrivning
- Samrådsredogörelse
- Granskningsutlåtande

Utredningar

- Naturvärdesinventering – Underlag till detaljplaneärende Stöcksjö 7:9. Sweco. 2018.
- Arkeologisk utredning väster om Stöcksjön, Umeå kommun. Eldrun Kulturmiljö. 2020.

Planens syfte

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för bostäder.

Plandata

Planområdet är beläget nio kilometer från Umeå centrum. Planen avgränsas i norr och öster av befintlig bostadsbebyggelse inom detaljplanerat område. Marken närmast planområdet i syd och väst är ej planlagd och utgörs av naturmark. Området har en area på cirka två hektar. Fastigheten är i privat ägo. Fastighetsförteckning visar sakägare. Planen handläggs med utökat förfarande på grund av att det inte är tydligt hur planområdet tolkas enligt översiktsplanen. Lagstiftning: plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Orienteringskarta över södra Stöcksjö. Planområdets ungefärliga läge visas med en ring.

Behovsbedömning

En behovsbedömning enligt plan- och bygglagen och MKB-förordningen har gjorts av Umeå kommun, Detaljplanering. Planen innebär inte någon betydande miljöpåverkan. Någon miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. 11, 12 §§ miljöbalken har därför inte upprättats.

Länsstyrelsen har den **16 april 2018** tagit del av beslutet och delar kommunens bedömning att planen inte innebär någon betydande miljöpåverkan och att faktorer som bedömts som "Risk för inverkan" i behovsbedömningen utreds i planen.

Länsstyrelsen rekommenderar, utifrån den skiss som medföljde planbeskedet, att man försöker planera de nya fastigheterna så att ett respektavstånd bildas till de befintliga i planområdets norra ände.

Beslutet har offentliggjorts på kommunens anslagstavla under tiden **17 april – 10 maj 2018**.

Tidigare ställningstaganden

Gällande översiktsplan

För planområdet gäller översiktsplan *Fördjupning för Umeå (2018)*¹, *Tematiskt tillägg för landsbygden (2018)*² och *Program för hållbar landsbygdsutveckling i Umeå kommun (2018)*³ Planområdet är inte

¹ *Översiktsplan Umeå kommun Fördjupning för Umeå. Antagandehandling augusti 2018. Tidigare antagen av kommunfullmäktige 29 augusti 2011.*

² *Översiktsplan Umeå kommun Tematiskt tillägg för landsbygden. Antagandehandling augusti 2018.*

³ *Program för hållbar landsbygdsutveckling i Umeå kommun. Antagandeverision augusti 2018.*

specifikt utpekade i översiktsplanens markanvändningskarta som bebyggelseområde inom planeringsperioden, men har stöd i översiktsplanen. För att nå tillväxtscenario 200 000 invånare i Umeå kommun beskrivs det i *Fördjupning för Umeå och Tematiskt tillägg för landsbygden* att tillväxt med samlad bebyggelse inom befintliga byar som ligger i utpekade stråk kan ske. Stöcksjö betraktas som en av dessa byar där tillväxt kan ske. Planförslaget innebär således en komplettering av befintlig bebyggelse och bygger på ett naturligt sätt vidare på de planlagda närområdena.

Byggnadsnämnden i Umeå kommun beslutade 2017-01-18 § 23 att ge ett positivt planbesked med hänvisning till det stora behovet av nya bostäder inom kommunen.

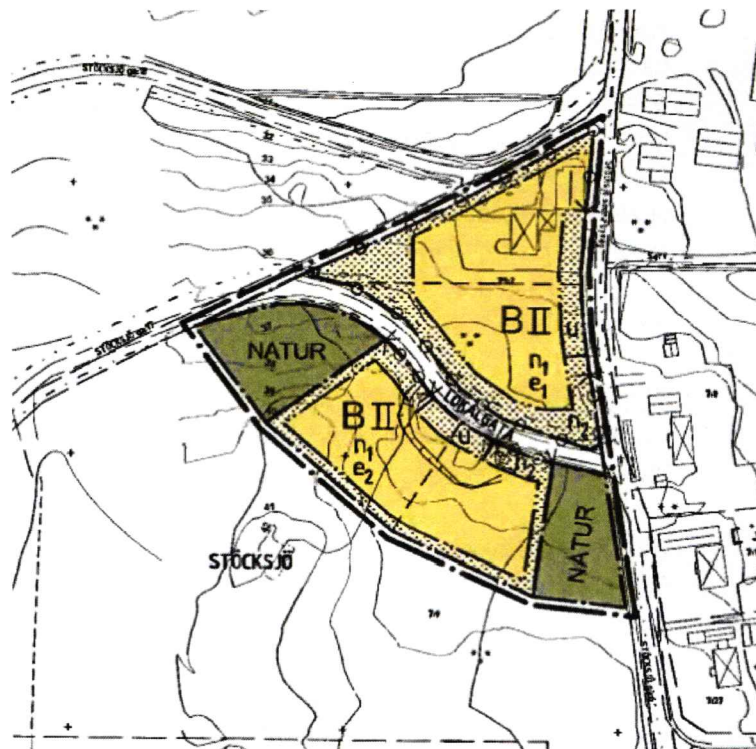
Gällande detaljplaner

Området omfattas av del av detaljplan: *Detaljplan för del av fastigheten Stöcksjö 7:9 m.fl. inom Stöcksjö i Umeå kommun, Västerbottens län. 2480K-P11/29*. Detaljplanen medger bostäder som maximalt får uppföras i två våningar. Detaljplanen medger även naturmark och lokalgata.

Detaljplanens genomförandetid har gått ut. Den del av detaljplan 2480K-P11/29 som innefattas i planområdet är planlagd som naturmark.

Detaljplanen angränsar även till dessa detaljplanelagda områden:

- Detaljplan för del av fastigheten Stöcksjö 7:9 m.fl. inom Stöcksjö i Umeå kommun, Västerbottens län. 2480K-P04/34.
- Detaljplan för del av fastigheten Stöcksjö 22:19 inom Stöcksjö i Umeå kommun, Västerbottens län. 2480K-P14/11.

Detaljplan för del av fastigheten Stöcksjö 7:9 m.fl. inom Stöcksjö i Umeå kommun, Västerbottens län. 2480K-P11/29. Naturmarken i planområdets västra del innefattas i planområdet för denna detaljplan.

Riksintressen

Inga kända riksintressen finns inom planområdet. Planen bedöms inte ha påverkan på några riksintressen.

Platsens förutsättningar

Mark och vegetation

En naturvärdesinventering har genomförts 2018. Inventeringen visar att planområdet består av en gles skärmställning med cirka 80 till 100-åriga tallar av blåbärstyp på morän med svallsediment av grus och block samt på vissa delar berg. Inom området förekommer ett visst uppslag av björk, gran, rönn och hallon.

Artsammansättningen inom planområdet är typisk för trakten med ett dominerande trädskikt av tall men också andra växter såsom blåbär, lingon, ljung, kråkbär och skvattram i fältskiktet samt väggmossa, björn- och vitmossa i bottenkiktet.

Foto från Naturvärdesinventeringen (2018). Området som inventerades utgörs av en gles skärmställning av cirka 80-årigtall.

Planområdet ligger i ett landskap som under lång tid påverkats av såväl skogs- som jordbruk. Det finns flertalet aktiva jordbruk i Stöcksjö by idag. Marken inom planområdet har sin högsta punkt i planområdets mittersta del och lutar svagt nedåt i öst och västlig riktning.

Naturvärdesinventeringen genomfördes enligt svensk standard (SS 199000:2014) och enligt denna standard karteras naturen i inventeringen in i fyra naturvärdesklasser:

- Naturvärdesklass 1 – högsta naturvärde
- Naturvärdesklass 2 – högt naturvärde
- Naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde
- Naturvärdesklass 4 – visst naturvärde

Naturvärdesinventeringen konstaterade att det inte finns någon natur inom planområdet som innehar naturvärdesklass 1–4.

Byggnadskultur och gestaltning

Angränsande detaljplanelagda områden är bebyggda med fristående villor med möjlighet till mindre ej störande verksamhet samhörig med boendet. Byggnadernas kulör varierar, den äldre bebyggelsen har klassiskt röd kulör och den nyare bebyggelsen har röd, grå eller vit kulör. Byggnaderna i omgivningen har sadeltak och är uppförda i en till två våningar. Tomterna som är relativt stora inrymmer även garage placerat fristående för att kunna bilda gårdstun med huvudbyggnaderna.

Teknisk försörjning

Öster om planområdet finns en ledningsgata med el- och fiberoptik. Kommunala spillvattenledningar och vattenledningar finns dragna norr om

planområdet i höjd med Stöcksjö Erik-Ers väg och söder om området längs med Stöcksjö Södra byväg.

Geotekniska förhållanden

Marken inom planområdet består övervägande av svallad morän (blå med bruna prickar). I norra och östra delen av planområdet består marken av sand (brunt med vita prickar) och berg i dagen (rött). Behovet av detaljerad geoteknisk undersökning ska kartläggas i byggsamrådet.

Utdrag ur SGU:s jordartskarta. Marken består övervägande av morän, men med inslag av sand och berg i dagen. Ungefärligt planområde markeras med streckad linje.

Förorenad mark

Inga kända föroreningar finns inom området.

Radon

Radon är en radioaktiv gas som finns naturligt i mark och grundvatten och som, beroende på markens genomsläpplighet och husgrundens täthet, kan sippra in i huset och skapa en ohälsosam inomhusmiljö. Eftersom förhöjda radonhalter inomhus är en olägenhet för människors hälsa så finns det gränsvärden som ska följas för nybyggda bostäder.

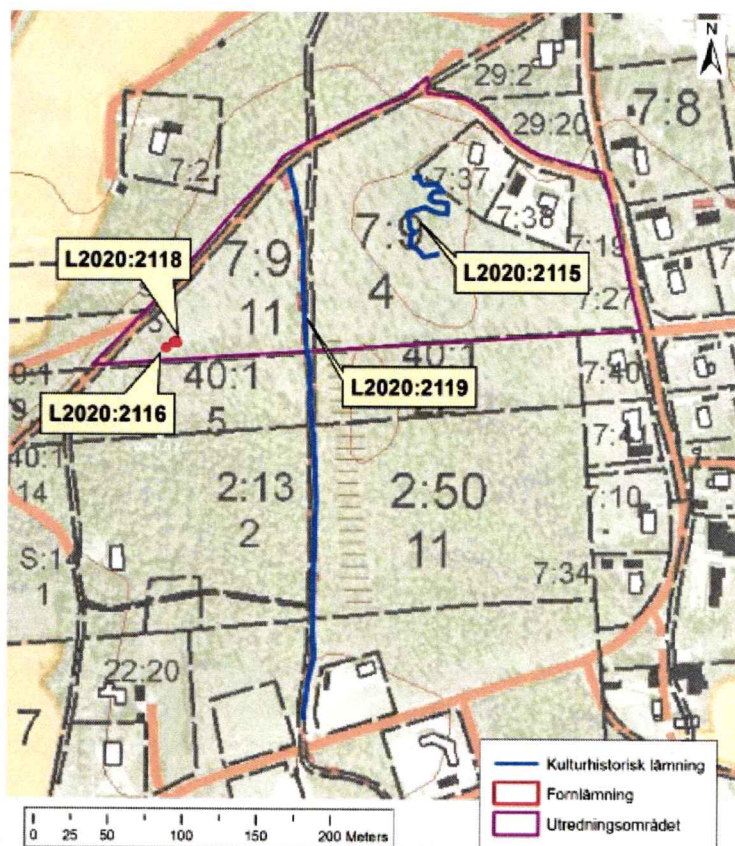
Enligt den översiktliga radonriskkartan för Umeå kommun som togs fram 1987 av SGAB ingår planområdet i normalriskområde för markradon. Under planarbetets gång har inget uppmärksamats som föranleder att risk för radon skulle föreligga, varför inga åtgärder bedöms behöva vidtas för planens genomförande.

Risk för skred/höga vattenstånd

Ingen risk för skred eller högt vattenstånd.

Fornlämningar och kulturmiljö

En arkeologisk utredning genomfördes 2020. Det finns idag inga kända fornlämningar inom planområdet. Strax väster om planområdet finns två registrerade fornlämningar: L2020:2116 och L2020:2118. Fornlämning L2020:2116 är en kokgrop och fornlämning L2020:2118 är en fångstgrop.

Utsnitt ur den arkeologiska utredningen (2020). Registrerade lämningar i Riksantikvarieämbetets kulturmiljöregister. Väster om planområdet syns de två ovan nämnda fornlämningarna. Inom planområdet finns två kulturhistoriska lämningar: L2020:2119 (Poststigen) och L2020:2115. Den streckade gråa linjen strax öster om den kulturhistoriska lämningen L2020:2119 (Poststigen) är fastighetsgräns för Stöcksjö S:1. Den blåa linjen (L2020:2119) visar således stigen gräns idag.

Enligt arkiv- och kartmaterial gick postrutten från Umeå via postbönderna i Röbäck, Stöcksjön (dagens Stöcksjö) och Södermjöle (dagens Sörmjöle) söderut. På en karta över Umeå socken från år 1661 syns det hur vägen söderut från Röbäck delar sig norr om Stöcksjön. Där löper den ena vägen väster om sjön, således väster om planområdet (se pil på kartan nedan), via Ansmark ner till Södermjöle. Den andra vägen löper öster om sjön via Normjöle och Södermjöle, den så kallade Kustlandsvägen. Postbondens gård låg då väster om Stöcksjön.

Utsnitt ur den arkeologiska utredningen (2020), Umeå sockenkarta från 1661. Vägen väster om Stöcksjön är den gamla poststigen (se pil på kartan).

På senare kartor är varken någon poststig eller postgård markerade, förutom på en karta från 1881 där stigen är utsatt. På 1800-talskartan anges i akten att på berörda fastigheter finns den så kallade "Revägen", vilket troligen är dialektalt för "ridvägen". Stigen är cirka 2,5 meter bred, med på sina ställen upp till 3 meter bred. Poststigen används idag som promenadstråk, cykel- och ridled men är även en färdväg för jordbruks- och skogsmaskiner.

Poststigen strax väster om planområdet.

Vid inventeringen registrerades poststigen som en övrig kulturhistorisk lämning i Riksantikvarieämbetets kulturmiljöregister (L2020:2119).

Ett stenbrott (L2020:2115), som ligger inom planområdet, registrerades i Riksantikvarieämbetets kulturmiljöregister som en kulturhistorisk lämning. Stenbrottet sträcker sig längs med den västra kanten av en hållmark och är mellan 0,4 och 1 meter hög. Stenbrotten har enstaka större block och ansamlingar av skrotstenar nedanför på västra sidan.

Offentlig service

Cirka 1,5 kilometer norr om planområdet ligger Stöcksjöskolan (F-6) samt förskola. Närmaste vårdcentral ligger i Tegs centrum, cirka 8,5 kilometer norr om planområdet.

Kommersiell service

Närmaste livsmedelsbutik finns i Röbbäck cirka 6 kilometer från planområdet. På Söderslätt, som ligger cirka 6 kilometer från planområdet, finns livsmedelsbutik samt flertalet butiker.

Kollektivtrafik

Cirka en kilometer norr respektive söder om planområdet ligger busshållplatserna *Stöcksjö Skola E4* och *Stöcksjö södra E4*. Hållplatserna trafikeras av länstrafikens linje 11 som går till Umeå centrum respektive Nordmaling. Busstrafiken avgår varje morgon och kväll men har färre turer på för- och eftermiddagarna. Restiden är cirka 25 minuter till Umeå centrum.

Busshållplats *Stöcksjö Antik* ligger cirka en kilometer söder om planområdet. Hållplatsen trafikeras av länstrafikens linje 127 som går till Teg, Umeå tätort. Busstrafiken avgår enbart på skoldagar.

Vägar och trafik

Stöcksjö Södra Byväg, som ligger dikt an planområdets östra del, är det viktigaste trafikstråket i denna del av Stöcksjö by vilken leder trafiken till E4:an. Det planerade bostadsområdet ansluter till Stöcksjö Södra Byväg och Stöcksjö Erik-Ers väg. Stöcksjö Södra Byväg är idag inte asfalterad och disponeras som enskild väg inrättad som gemensamhetsanläggning (Stöcksjö GA:6). Stöcksjö Erik-Ers väg är likaså inte asfalterad och är en enskild väg inrättad som gemensamhetsanläggning (Stöcksjö GA:17). Det finns inga trottoarer på omkringliggande vägar eller separata cykelbanor.

Stöcksjö Södra Byväg (Stöcksjö GA:6). Korsningen Stöcksjö Södra Byväg/Stöcksjö Erik-Ers väg skymtar till vänster i bild.

Stöcksjö Erik-Ers väg (Stöcksjö GA:17).

En gammal poststig med anor från 1600-talet sträcker sig i nord-sydlig riktning strax väster om planområdet. Poststigen används som promenadstråk, cykel- och ridled men är även en färdväg för jordbruks- och skogsmaskiner.

Lek och rekreation

Området används idag av närboende för rekreation. Det finns goda möjligheter att använda närliggande skogsområden och Stöcksjön för rekreation. Vid Stöcksjön finns även två badplatser.

Förändringar - planförslaget

Bostäder

Nya byggnader ska placeras och utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till landskapsbilden och till platsens natur- och kulturvärden. Planförslaget möjliggör för cirka 12 nya bostadsfastigheter **[B]**.

För att säkerställa den öppenhet som är karaktäristisk för området samt för att även möta Umeå kommuns mål om antalet bostäder regleras det att minsta fastighetstorlek är 1 200 kvadratmeter **[d]**. Det regleras att maximal byggnadsarea (BYA) per fastighet är 200 kvadratmeter, varav maximalt 80 kvadratmeter i fristående komplementbyggnader **[e₁]**. Kommunen väljer att reglera byggnadsarea då det är viktigt att säkerställa att byggnadernas avtryck på fastigheten inte utgör för stor del av fastighetsarean. Bestämmelsen om placering gentemot fastighetsgräns **[p]** syftar vidare till att på ett naturligt sätt knyta an till den öppenhet som råder och stärka den lantliga karaktären. För att de tillkommande byggnaderna inom planområdet ska samspela med platsen regleras det även att marknivån efter fyllning eller schaktning på tomt ska vara anpassad efter omgivande naturmark **[n₂]**. Det kommunen vill åstadkomma med denna bestämmelse är att det inte ska bli stora höjdskillnader mellan omgivande naturmark och kvartersmark.

För att kommande bebyggelse ska knyta an till den befintliga bebyggelsen tillåts det endast friliggande villor. Huvudbyggnad ska placeras friliggande från komplementbyggnader som garage eller carport **[f₁]**. Det regleras att endast en huvudbyggnad och maximalt två komplementbyggnader får uppföras per fastighet **[f₄]**. Det regleras även att huvudbyggnad ska förses med sadeltak, därnocken ska vara centrerad över gavelns mitt **[f₃]**. Tillbyggnader på huvudbyggnad, exempelvis inglasade uterum, behöver inte utföras med sadeltak. Fasad ska utformas med stående träpanel **[f₂]** för att byggnaderna inom planområdet ska knyta an till den lantliga karaktären som finns på platsen idag. Byggnader i två våningar får inte inredas med vind **[b]**. Detta regleras så byggnaderna inte ska upplevas som trevåningsbyggnader.

Högsta byggnadshöjd för huvudbyggnad är 6,5 meter. För att de kommande bostäderna ska harmoniera med den befintliga bebyggelsen regleras det att huvudbyggnader i två plan ska ha en takvinkel mellan 18–27 grader samt att huvudbyggnader i ett respektive ett och ett halvt plan ska takvinkeln vara mellan 18 och 45 grader. Högsta byggnadshöjd för komplementbyggnad är 3,5 meter **[e₂]** och detta regleras för att komplementbyggnaderna inte ska dominera över huvudbyggnaderna.

Ett prickmarksområde (marken får inte förses med byggnad) på cirka 13 meter planläggs mot den befintliga bebyggelsen nordöst om planområdet. Prickmarksområdet syftar till att byggnader i planområdet inte ska placeras

nära den befintliga bebyggelsen. Inom detta område regleras det även att marklov krävs för fällning av träd över två decimeter i diameter vid brösthöjd⁴ [a] samt att träd över två decimeter i diameter vid brösthöjd⁵ får endast fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk [n₁]. Dessa planbestämmelser har tillkommit för att bevara de träd som finns på platsen idag. Syftet med bevarandet av träden är minska viss insyn mellan befintlig bebyggelse och tillkommande bebyggelse.

Gator

En ny gata anläggs i området som ansluter till Stöcksjö Södra Byväg och Stöcksjö Erik-Ers väg. Angöring till fastigheterna inom planområdet ska ske från den i planområdet angivna gatan, undantaget en bostadsfastighet i norr som angörs via Stöcksjö Erik-Ers väg. Plankartan reglerar utfartförbud på lämplig plats. Uppförandet av cirka 12 fristående villor i området förväntas leda till att trafikflödet längs anslutande vägar ökar. Trots att trafikflödet förväntas öka på de enskilda vägarna bedöms det inte ge upphov till ökade störningar.

Bredd på gatuområdet [GATA] är 10,5 meter. I gatusektionen ryms en minsta körbanebredd på fem meter samt plats för dike och snöupplag på båda sidor av körbanan. Då den tillkommande gatan inom planområdet ej är kommunal kommer de boende själva sköta och ansvara för gatan. Detta kan ske genom en gemensamhetsanläggning eller servitut.

Buller

	Ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnads fasad	Ekvivalent ljudnivå vid uteplats om sådan anordnas	Maximal ljudnivå vid uteplats om sådan anordnas
För bostäder upptill 35 m ²	65 dBA	50 dBA	70 dBA
För bostäder över 35 m ²	60 dBA	50 dBA	70 dBA

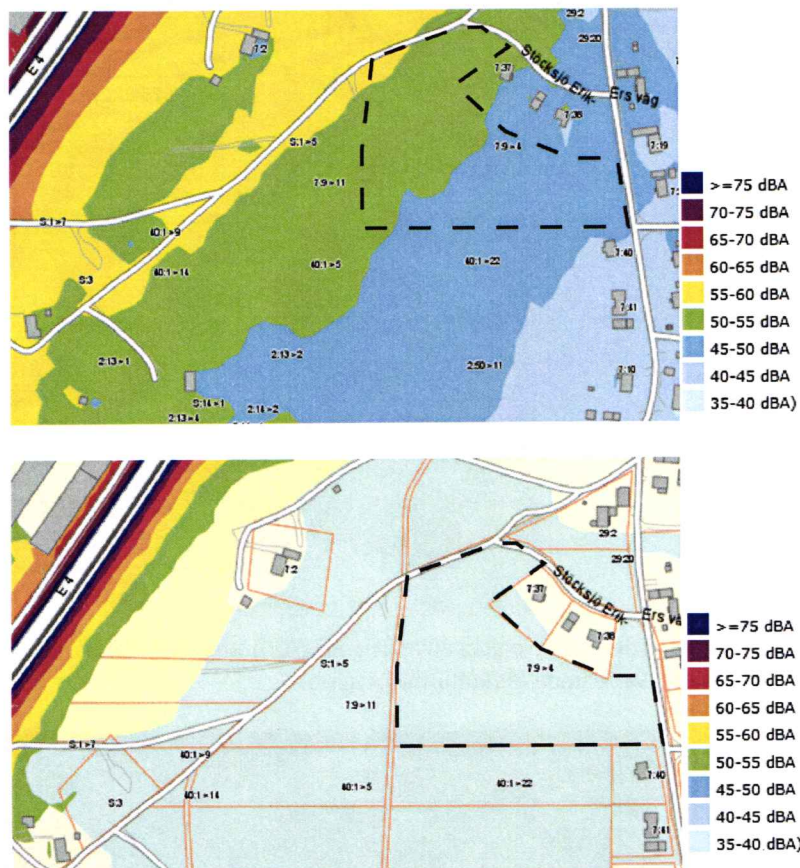
Riktvärden för omgivningsbuller från väg- och spårtrafik vid bostadsbyggnadsfasad.

Kommunens bedömning utifrån den kommuntäckande bullerkartläggningen som gjordes av Tyréns 2016 är att det inte föreligger någon risk att den föreslagna bebyggelsen riskerar att utsättas för buller över gällande riktvärden för ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnads fasad (65 dBA) och maximal ljudnivå vid uteplats (70 dBA). Enligt den framtagna bullerkartläggningen (2016) framgår det att den ekvivalenta ljudnivån

⁴ Vid tolkning av planbestämmelserna [a] och [n₁] ska måttet på diametern mätas vid trädets brösthöjd. Mätpunkten för trädets brösthöjd ligger 1,3 meter ovan marknivå.

⁵ Se ovan.

uppgår till 45–60 dBA inom planområdet. För att klara kravet på 50 dBA ekvivalent ljudnivå vid uteplats måste en skyddad uteplats säkerställas i bygglovsskedet.

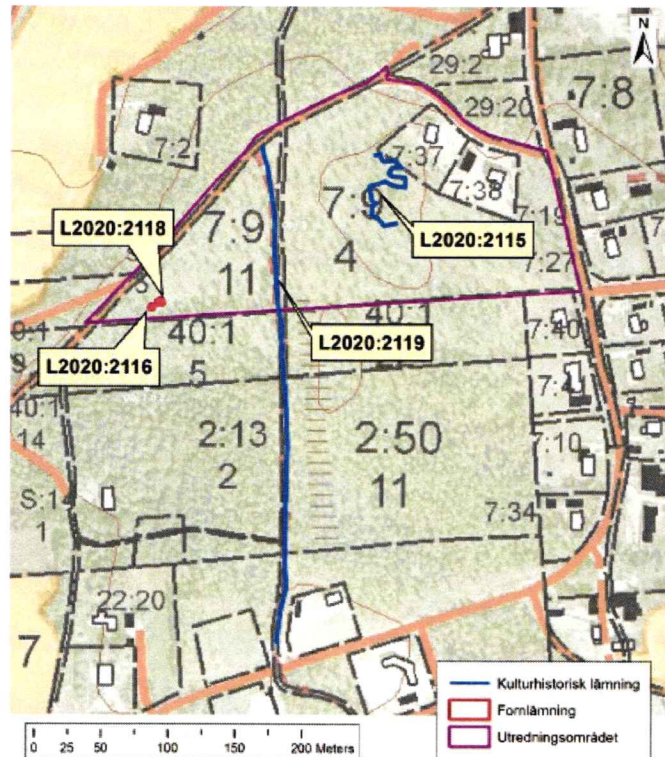

Utsnitt ur bullerkartering (2016) av Tyréns. Planområdet är markerad med streckad linje. Den övre karteringen visar ekvivalent ljudnivå och den undre maximal ljudnivå.

Arkeologi

Under 2019 och 2020 togs det fram en arkeologisk utredning (2020) över samrådsförslagets planområdesgräns. Den arkeologiska utredningen fastställde att det finns två fornlämningar i västra delen av området:

- Fångstgrop (L2020:2118)
- Kokgrop (L2020:2116)

Utsnitt ur den arkeologiska utredningen (2020). Registrerade lämningar i Riksantikvarieämbetets kulturmiljöregister.

I ortofotot ovan syns Poststigen i väster och fastigheten (marksamfälligheten) Stöcksjö S:1 med orange linje i nordsydlig riktning.

I utredningens resultat framkommer det att hänsyn ska tas till Poststigen (L2020:2119) vid en exploatering av området. I granskningsförslaget minskas därför planområdet och Poststigen planläggs inte. En skyddszon om minst 10 meter allmän platsmark natur planeras längs östra sidan av Poststigen så upplevelsen av stigen bibehålls. I ortofotot ovan syns Poststigens placering. I fotot syns även fastighet Stöcksjö S:1 som delvis

inte följer stigens placering. Fastighet Stöcksjö S:1 kan flyttas så den passar bättre in i Poststigens placering. Detta sker genom en prövning i en lantmäteriförrättning.

I och med att utredningen kommer fram till att Poststigen ej bör exploateras föranleder det även att de två ovan nämnda fornlämningar inte planläggs i granskningsförslaget.

Den kulturhistoriska lämningen L2020:2115 ligger inom planområdet och planläggs som kvartersmark och allmän platsmark. Samråd ska ske med länsstyrelsen inför borttagandet av en kulturhistorisk lämning.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Dagvatten ska så långt som är möjligt tas omhand inom den egna fastigheten. För mer information hur dagvatten hanteras inom planen se rubrik *Dagvatten* nedan.

Planområdet ligger i anslutning till ett område som ingår i kommunens verksamhetsområde för VA (vatten och avlopp). Beslut om att utvidga verksamhetsområdet för VA beslutas i samband med att detaljplanen antas av kommunfullmäktige. Kommunen för dialog med Vakin angående att planområdet ska anslutas till kommunalt VA. När planområdet ingår i VA-området ansvarar Vakin för anslutningar till det allmänna ledningsnätet genom anvisning av anslutningspunkt. Ledningar ska om möjligt förläggas i gatumarken **[GATA]**. Förslagsvis ansluts det nya området till de befintliga ledningarna i Erik Ers väg och Stöcksjö Södra Byväg.

Då det inte är långt till berg inom de områden som avses att bebyggas med för det vissa svårigheter vid anläggande av ledningar. På grund av markens beskaffenhet kommer området sannolikt att uppfylla kriterierna för särtaxa om området tas in i verksamhetsområdet för VA. Särtaxa betyder att fastighetsägare i det aktuella området får betala en annan anslutningsavgift än det normala. Särtaxa är tillämpligt när kostnaden över- eller understiger 30% av normal anläggningsavgift. Kommunen hänvisar till Vakin för prisuppgifter.

Huvudinriktningen är att planområdet ska anslutas till kommunalt vatten och avlopp. Om kommunfullmäktige beslutar att planområdet inte ska anslutas till kommunalt verksamhetsområde för VA (vatten och avlopp) kan det eventuellt bli en gemensamhetsanläggning som har hand om vatten och avlopp inom området. I detta fall får markägarna själva stå för kostnaderna, alltså exempelvis grävning, ledningar samt bildandet av gemensamhetsanläggningen (förrättningskostnaden). För prisuppgift och kostnad för en gemensamhetsanläggning kontakta Lantmäterimyndigheten.

Avfall

Där så är möjligt rekommenderas att avfall ska kunna tas omhand via källsortering och kompostering av köks- och trädgårdsavfall. UMEVA:s gällande anvisningar för ny- eller ombyggnationer av avfallsutrymmen (NOA) ska följas.

El

Bebyggelsen ansluts till det kommunala elnätet. Då planförslaget innebär cirka 12 nya bostäder behöver inte Umeå energi en ny nätstation inom planområdet utan en nätstation i planområdet närhet förstärks.

Värme

Uppvärmningssystemet bör vara vattenburet så att anslutning till fjärrvärmenät eller andra ur miljösynpunkt godtagbara energiförsörjningsformer är möjliga.

Vattenkvalitet

Området ligger inom tillrinningsområdet för ytvattenförekomsten Stöcksjön (WA27465185 / SE707940-171693): Stöcksjön har "måttlig" ekologisk status och kemisk status uppnår ej "god". Det finns risk att Stöcksjön inte uppnår god status till 2021 på grund utav försurning, morfologiska förändringar, konnektivitet och övergödning.

Vattenförekomsten riskerar att inte uppnå god ekologisk status 2021 om den pågående åtgärden kalkning upphör. Fastställda normer för Stöcksjön är att den ska ha god ekologisk status till 2027.

Grundvattenförekomsten Vindelälvsåsen (SE709160-171345).

Vindelälvsåsen, Umeåområdet VISS EU_CD: SE710401-171080 har god kvantitativ status och god kemisk status. Det finns ingen risk för den kvantitativa statusen men risk att inte uppnå god status till 2021 för kemisk status på grund av bekämpningsmedel. Fastställd norm är god för både kvantitativ status och kemisk status. Planen ligger inom tillrinningsområde för Vindelälvsåsen. Jordarten är morän, risken att grundvattnet ska påverkas är minimal.

Dagvatten

Det går en vattendelare genom planområdet i nord/sydvästlig riktning. Dagvattnet öster om delaren leds via ett dike vid den samfällda vägen GA:6, via en trumma under vägen och sedan vidare till Stöcksjön. Dagvattnet väster om vattendelaren leds ut till ett dike vid den samfällda vägen GA:17, runt planområdet och sedan under trumman och vidare till Stöcksjön.

Diket som tillhör GA:6 finns strax öster om planområdesgränsen mot Stöcksjö Södra Byväg.

För att stärka förutsättningar för hanteringen av dagvatten inom planområdet och minimera detaljplanens påverkan, på både ytvattenförekomsten Stöcksjön och grundvattenförekomsten Vindelälvsåsen, förläggs ett naturområde med 15 meters bredd närmaste den samfällda vägen GA:6. Öster om naturområdet finns det ovan nämnda rätade diket. Naturområdet är i dagsläget delvis avverkat och har hög genomsläpplighet. Genom att säkerställa naturområdet i detaljplanen säkerställs det att ett genomförande av detaljplanen inte ska påverka vattenförekomsten. I gatusektionen finns det även plats för diken på vardera sida om körbanan som leder vattnet från körbanan till de ovan nämnda dikena. Viss infiltration av dagvatten kan även ske på egen fastighet inom kvartersmark.

GENOMFÖRANDEFRÅGOR

Genomförandetiden

Genomförandetiden för detaljplanen är 5 år från det datum beslut om antagande av detaljplanen har vunnit laga kraft.

Under genomförandetiden har fastighetsägare en garanterad byggrätt enligt detaljplanen. Kommunen kan efter genomförandetidens utgång ändra eller upphäva detaljplanen utan att fastighetsägare får någon ersättning för byggrätt som inte kan utnyttjas. Efter genomförandetidens utgång fortsätter detaljplanen att gälla till dess att den ändras eller upphävs.

Ansvar

Planförslaget avser en detaljplan med enskilt huvudmannaskap vilket innebär att exploatören själv svarar för åtgärder inom såväl kvartersmark som allmän platsmark. Huvudregeln enligt 4 Kap. 7 § PBL är att kommunen ska vara huvudman för allmänna platser. Kommunen får dock, om det finns särskilda skäl för det, i detaljplanen bestämma att huvudmannaskapet istället ska vara enskilt för en eller flera allmänna platser. Inom detta planområde gäller enskilt huvudmannaskap. Planområdet angränsar till bostadsområde avsett för permanentboende som av tradition planlagts med just enskilt huvudmannaskap. Alla vägar inom denna del av Stöcksjö innehar även enskilt huvudmannaskap. Det har således ansetts som lämpligt att fortsätta med denna tradition inom vederbörande plan.

Avtal

Exploatören har tecknat avtal med fastighetsägaren för Stöcksjö 7:9 att driva arbetet.

Exploateringsavtal

Ett exploateringsavtal har tecknats mellan Mark och exploatering, Umeå Kommun och exploatören som ska genomföra planen. Exploateringsavtalet syftar till att reglera villkoren för genomförandet av detaljplanen. Exploateringsavtalet ska beslutas politiskt innan detaljplanen kan antas.

Detta planförslag avser ett område med enskilt huvudmannaskap vilket innebär att exploatören själv svarar för åtgärder inom såväl kvartersmark som allmän platsmark. Exploateringsavtalet reglerar villkor gällande till exempel utförande och kostnader för infrastruktur samt inrättande av gemensamhetsanläggning för lokalgata, naturmark och därtill hörande anläggningar.

Planavtal

Planavtal har tecknats mellan exploatören och Detaljplanering, Umeå kommun.

Fastighetsbildning

Planen medför möjlighet att nybilda cirka 12 fastigheter för bostadsändamål. Samtliga fastigheter som berörs av detaljplanen är i privat ägo. För ny väg som ska byggas inom planområdet bör gemensamhetsanläggning inrättas. Det kan bli aktuellt att reglera planens naturområden med gemensamhetsanläggning. Planerat kommunalt VA innebär inget behov för gemensamhetsanläggning för enskilda ledningar. Vakin ansvarar för att säkra sina allmänna ledningar med ledningsrätt eller avtalsservitut.

Fastighetsbildning, upprättande av gemensamhetsanläggning eller bildandet av ledningsrätt prövas efter ansökan hos Lantmäterimyndigheten inom Umeå kommun. Markägaren ansöker själv och får stå för

förrättningskostnaderna. Fastighetsbildning, inrättandet av gemensamhetsanläggningar med mera kan tidigast ske efter att planen vunnits laga kraft.

Fastighetsrättsliga frågor

<i>Fastighet/Ga/rättigheter</i>	<i>Konsekvenser</i>
Fastigheten Stöcksjö 7:9	<p>Bostadsfastigheter kan bildas inom kvartersmarkens B-områden och gemensamma ytor blir lämpligen marksamfälligheter som bostadsfastigheterna får andel i. Dessa marksamfälligheter bör belastas av gemensamhetsanläggningar för vägar och naturområden. För den nya vägen som ska byggas inom planområdet bör gemensamhetsanläggning inrättas.</p> <p>Vid lantmäteriförrättningen efter detaljplanens laga kraft kommer det prövas vilka fastigheter som ska ha andel i gemensamhetsanläggningarna Stöcksjö Ga:6 och/eller Ga:17.</p>
Stöcksjö S:1	<p>Del av marksamfälligheten Stöcksjö S:1 planläggs som allmän platsmark natur. Stöcksjö S:1 bör regleras så den passar bättre med Poststigens verkliga placering. Denna reglering görs i lantmäteriförrättning.</p>

Officialservitut

Ett officialservitut bildas genom beslut i lantmäteriförrättning. Servitut innebär en rättighet för en fastighet att använda ett område på en annan fastighet för ett specifikt ändamål, till exempel väg eller vattenledning. Oberoende av vem som äger fastigheterna så gäller de tills nytt beslut tas i lantmäteriförrättning. Servitut redovisas i fastighetsregistrets text- och kartdel. Ansökan om bildandet officialservitut bekostas av berörda fastighetsägare.

Avtalsservitut

Ett avtalsservitut bildas genom avtal mellan de två berörda fastighetsägarna. Avtalet måste innehålla vissa moment som framgår av 14 kap. jordabalken. Servitutet gäller tillsrättighetshavaren bestämmer att det ska tas bort.

Ett avtalsservitut kan skrivas in i fastighetsregistret, för att även gälla mot en eventuell ny ägare till den tjänande fastigheten. Inskrivning sker genom en skriftlig ansökan till Lantmäteriets Fastighetsinskrivning och omfattas av en expeditonsavgift.

Gemensamhetsanläggningar

En gemensamhetsanläggning bildas genom beslut i lantmäteriförrättning med anläggningsåtgärd. Det kan bli aktuellt när det finns gemensamma behov hos flera fastigheter som behöver lösas i ett gemensamt sammanhang, exempelvis tillfartsvägar, avloppsledningar etcetera. En ansökan om bildande av gemensamhetsanläggning lämnas till och prövas av Lantmäterimyndigheten. Fördelning av kostnader och regler för skötsel beslutas i förrättningen och fördelas på deltagande fastigheter.

Ledningsrätter

Ledningsrätt bildas genom beslut i lantmäteriförrättning med ledningsrättsåtgärd. Allmänna ledningar ska placeras inom allmän platsmark för möjlighet att säkra dessa med ledningsrätt. Ledningshavaren ansvarar för att lämna ansökan till Lantmäterimyndigheten.

Ekonomiska konsekvenser*Ekonomiska konsekvenser för fastighetsägare*

Fastighetsägaren står för alla kostnader som berör exploateringen, såsom exempelvis fastighetsbildning eller bygglov. Utöver detta tillkommer kostnader enligt exploateringsavtal.

Ekonomiska konsekvenser för övriga berörda

Detaljplanen innebär en utökning av kommunens verksamhetsområde för vatten och spillvatten, vilket kan innebära ökade kostnader för kommunens VA-huvudman i form av drift.

Medverkande

Susanne Ohlsson	Detaljplanering
Tichaona Dumba Maphosa	Detaljplanering
Karin Berggren	Detaljplanering
Fredrik Björkman	Detaljplanering
Anna Löfqvist	Mark och exploatering
Sandrine Rivoire	Mark och exploatering
Lars-Jonas Kaddik	Lantmäteri
Jonas Svensson	Miljö- och hälsoskydd
Ingela Engström	Gator och parker
Inger Engström	Gator och parker
Lisa Persson	Gator och parker
Tara Roxendal	Vakin
Petter Walan	Vakin
Josefin Fredriksson	Vakin
Magnus Johansson	Umeå energi

KÄLLOR

Fotografier: Umeå kommun, om inte annat anges

Ortofoton: Lantmäteriet, om inte annat anges

Kartor och illustrationer: Umeå kommun, om inte annat anges

Denna handling har godkänts av planchef Clara Ganslandt med planarkitekt Susanne Ohlsson som handläggare. Handlingen är godkänd i kommunens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Detaljplanering, Umeå kommun, februari, 2021

Susanne Ohlsson
Planarkitekt

Clara Ganslandt
Planchef

Fångstgrop, kokgrop och en gammal postväg

Arkeologisk utredning väster om
Stöcksjön, Umeå kommun 2019
Fastigheterna Stöcksjö 7:9, 7:37 och 7:38, Umeå
socken och kommun, Västerbotten län

Eva Klotz
Anette Färjare

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Inledning och bakgrund.....	3
Uppdragets bakgrund.....	4
Syfte och målsättning.....	4
Landskapet	4
Närområdets forn- och kulturhistoriska lämningar	4
Genomförande och dokumentation	5
Utredningens resultat	6
Historiska kart- och arkivstudier avseende poststigen	6
Fältinventering och dokumentation	7
Utredningsgrävningen.....	7
Kommentar till resultat	9
Referenser.....	10
Administrativa uppgifter	11
Bilagor	12
Tabell 1. Schaktbeskrivning.....	12
Tabell 2. Lämningbeskrivningar och åtgärdsförslag	13
Bildbilaga	14

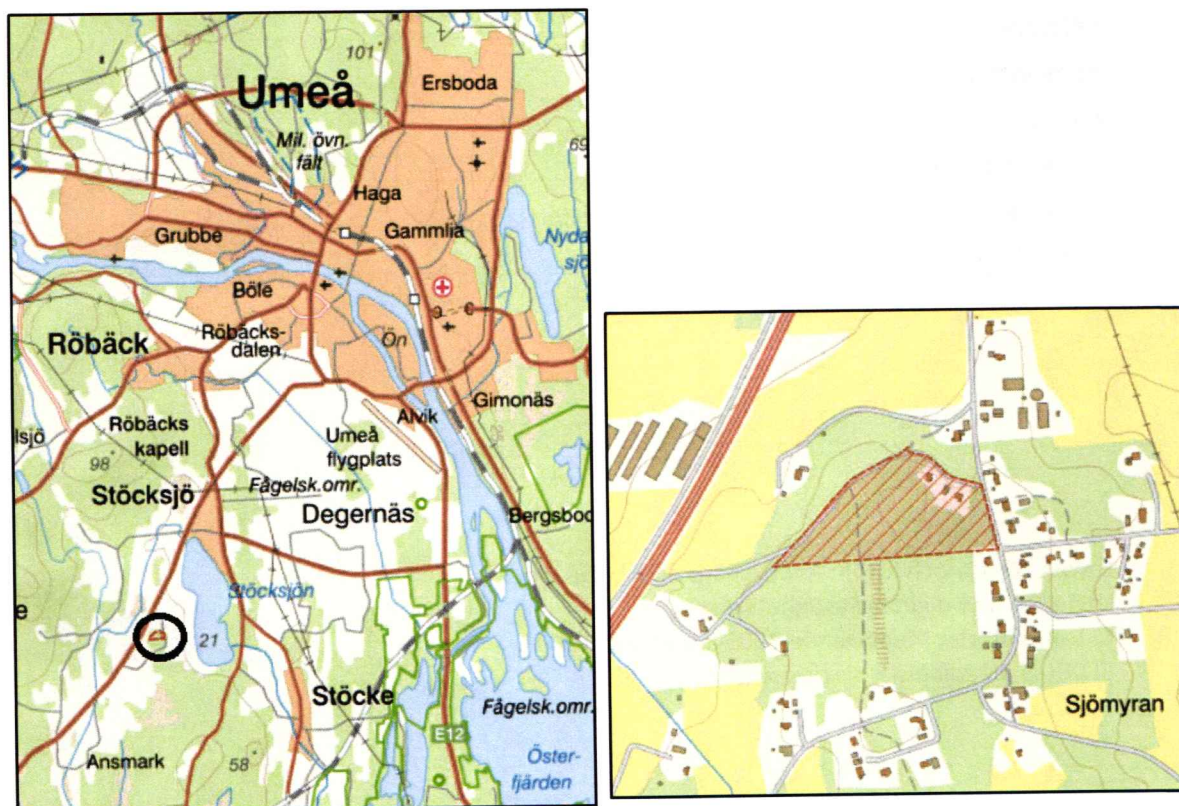
Layout, kartor och foton: Anette Färjare och Eva Klotz
 Underlag från digitala Fastighetskartan
 © Lantmäteriet Medgivande R50145660-140001
 ELDRUN arkeologiska skrifter 2020:1

Sammanfattning

Eldrun Kulturmiljö AB har genomfört en arkeologisk utredning inom fastighet Stöcksjö 7:9, 7:37 och 7:38 i Umeå socken och kommun, Västerbottens län, på uppdrag av Obos Sverige AB. Utredningen genomfördes med anledning av att detaljplan över området ska upprättas. Utredningen genomfördes efter beslut av Länsstyrelsen i Västerbottens län, enligt 2 kap 11§ kulturmiljölagen (1988:950) KML, dnr 431-2725-2019.

Vid den inledande fältinventeringen noterades fyra nya lämningar, två gropar, en äldre poststig som löper genom området samt ett stenbrott (objekt 1 – 4). Vid utredningen steg 2 provundersöktes groparna, objekt 1 och 2, samt gjordes provschakt på intressanta lägen inom utredningsområdet.

Utredningen resulterade i två fornlämningar, en fångstgrop och en kokgrop (RAÄ-nr L2020:2118 och L2020:2116) och två övriga kulturhistoriska lämningar, del av färdväg och ett stenbrott (L2020:2119 och L2020:2115). I de övriga provschakten framkom inget av antikvariskt intresse, förutom enstaka skärvstenar.

Figur 1 och 2. Utredningsområdets geografiska placering och läge.

Inledning och bakgrund

En arkeologisk utredning består av två delar, **arkivgenomgång och fältinventering** (steg 1) samt påföljande **arkeologiska utredningsgrävningar** (steg 2) av de anläggningar och lägen som kan innehålla lämningar dolda under markytan som påträffats vid fältinventeringen eller där funktion och antikvarisk status är osäker. Föreliggande rapport redovisar resultatet från båda stegen i utredningen. I rapporten redovisas lämningarna med både utredningens objektnummer och Riksantikvarieämbetets lämningsnummer, t.ex. Objekt 3 / L2020:2119.

Uppdragets bakgrund

OBOS Sverige AB har för avsikt att upprätta en detaljplan för bostadsbebyggelse inom det aktuella utredningsområdet på fastigheten Stöcksjö 7:9 i Umeå kommun, vari även ingår fastigheterna Stöcksjö 7:37 och 7:38 (fig 1 och 2). Förutom de bebyggda tomterna i nordöst är området obebyggt.

Länsstyrelsen har bedömt att en arkeologisk utredning i enlighet med 2 kap. Kulturmiljölagen KML krävs för att avgöra om fornlämningar kommer att beröras av vidare exploatering i området. Resultatet kommer att utgöra en viktig del av kommunens fortsatta planering i ärendet.

Syfte och målsättning

Syftet med utredningen var att fastställa om fornlämningar berörs av exploateringen, samt att så långt som möjligt beskriva och bedöma dessa. Arbetet med den arkeologiska utredningen bestod av steg 1 och 2.

Steg 1 omfattade arkiv- och kartstudier samt fältinventering för att

- klargöra om det i området fanns synliga fornlämningar som inte var kända
- identifiera områden där det kunde finnas fornlämningar som inte var synliga i markytan

Steg 2 av utredningen omfattade *utredningsgrävningen* för att

- klargöra om det fanns fornlämningar som inte var synliga i markytan inom de objekt som pekats ut i steg 1
- provundersöka osäkra lämningar eller lämningar med oklar antikvarisk status.

Målsättningen var att undersökningen ska resultera i ett fullgott underlag inför länsstyrelsens fortsatta handläggning i ärendet.

Landskapet

Utredningsområdet är ca 4 ha stort och omfattas till allra största delen av ett skogsmarksområde på ett lätt kuperat krönläge av en moränhöjd mellan bebyggelse och odlingsmark. Genom området löper dels en bred gångstig, dels en gammal postväg. Inom områdets nordöstra kant är två bebyggda gårdstomter och ca 200 meter västerut går E4:an.

Höjden över havet ligger på mellan 35 och 45 meter. Västra delen utgörs av kraftiga strandvallar, mot norr och väster sandiga och högre upp mot öster ursvallade med grus och sten. Här finns också flera mindre och större grustäcker (grå skraffering på karta, figur 6). I östra delen och mot bebyggelsen är ett mindre område med hållar och ett stenbrott. Vidare mot väster är fuktigare mark och i sydöst ytterligare grus- och sandtäcker.

Närområdets forn- och kulturhistoriska lämningar

Inom utredningsområdet var inga lämningar tidigare registrerade i Riksantikvarieämbetets Kulturmiljöregister (KMR). Däremot fanns en registrering i Skogsstyrelsens Skog & Historia-register (Objektnummer 3001751) ett stenbrott i områdets nordöstra del (Objekt 4). Poststigen var känd men inte registrerad i KMR.

Utredningsområdet ligger i norra änden av en moränsträckning (NNV-SSÖ) som söderut löper mellan lägre liggande marker och myrstråk, för att ännu längre söderut breda ut sig i ett större skogsområde med höjder och myrar. På moränhöjdsområdet mellan två myrstråk ligger, förutom skogsbrukslämningar, tre fornlämningar - 3 spridda boplatsgropar, varav en i klapperstensmark,

RAÄ-nr L1937:6791, L1937:6491, L1937:6316 (fig. 3).

Figur 3. Översikt med närliggande registreringar i KMR. De röda symbolerna visar boplatsgroparnas lägen, de blå skogsbrukslämningar.

Genomförande och dokumentation

Arbetet inleddes och avslutades med en **kart- och arkivstudie** som omfattade genomgång av Kulturmiljöregistret (KMR), Skogsstyrelsens Skog & Historia-register, historiskt kartmaterial från Lantmäteriet (LM) och Postmuseum samt Ortnamnsregistret (Institutet för språk och folkminnen). Området har varit ett utmarksområde utan bebyggelse eller odling. Den gamla postvägen är belagd på kartor på 1600-talet.

Den inledande **fältinventeringen, steg 1**, bestod av en okulär besiktning av området och som vid behov kompletterades med provstick med jordsond. Då noterades två gropanläggningar längst i väster (Objekt 1 och 2) som misstänktes utgöra fornlämningar. Även ett stenbrott som tidigare registrerats vid Skog & Historia-inventeringen (Objekt 4) besiktigades. Poststigen (Objekt 3) dokumenterades.

Den efterföljande **utredningsgrävningen, steg 2**, utfördes med hjälp av en mindre bandgående grävmaskin som lätt kunde ta sig fram i området. Ett 20-tal schakt togs upp på strandvallar från hållmarken och norra delen av området öster om poststigen, och ner mot sjön väster om poststigen. Även de två gropanläggningarna provundersöktes. Alla schakt och lämningar mättes in med RTK-GPS, beskrevs och fotograferades.

Utredningens resultat

Historiska kart- och arkivstudier avseende poststigen (objekt 3/ L2020:2119)

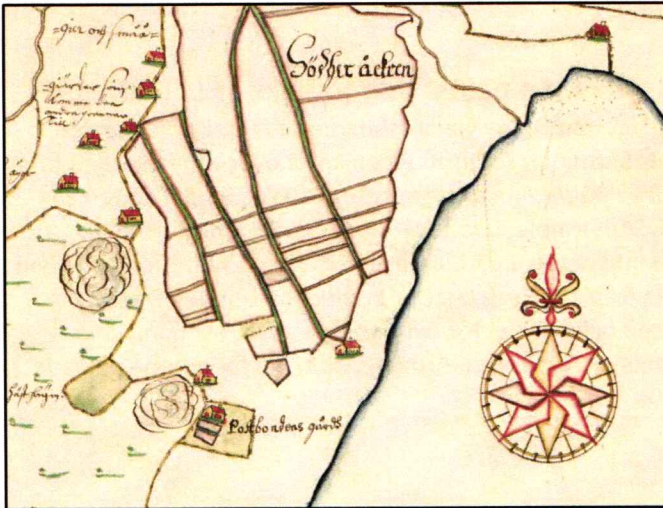
Enligt arkiv- och kartmaterial gick postrutten från Umeå via postbönderna i Röback, Stöcksjön (dagens Stöcksjö) och Södermjöle (dagens Sörmjöle) söderut. På en karta över Umeå socken från 1661 (fig. 4) ser man hur vägen söderut från Röback delar sig norr om Stöcksjön och där en väg löper väster om sjön, via Ansmark ner till Södermjöle. Den andra löper öster om sjön via Norrmjöle till Södermjöle – den s.k. Kustlandsvägen. Postbondens gård låg då väster om sjön (vid Kläppen) vilket kan ses på en senare karta från 1685 (fig. 5). Där bodde Postbonden Daniel Jacobssons, vars arbete beskrivs i kartakten och där det för övrigt också anges att han var skattebefriad och även slapp krigsutskrivningar, vilket var förmåner som postbönderna då hade.

Figur 4. Enligt arkiv och kartmaterial gick postrutten från Umeå söderut via postbönderna i Röback (längst upp till höger), Stöcksjön (nuvarande Stöcksjö) och Södermjöle (längst ner till vänster, nuvarande Sörmjöle). Vägen väster om sjön är den gamla poststigen (se pil). Vägen som löper öster om Stöcksjön och ner mot Norrmjöle är den s.k. Kustlandsvägen. Utsnitt ur Umeå sockenkarta från 1661.

På senare kartor är varken någon postgård eller poststig speciellt markerade förutom på en karta från 1881 där stigen är utsatt. På 1800-talskartan anges i akten att på berörda fastigheter finns den "s.k. Revägen", vilket troligen är dialektalt för 'ridvägen'. Det torde avse poststigen eftersom postbönderna enligt en kunglig förordning redan 1646 ålades att frakta posten ridande.

I en förteckning från 1756 finns en postgård kvar i Stöcksjön men det blev alltmer vanligt att man sammanslog gästgiveri- och postverksamhet, och det är därmed inte uteslutet att gästgiveriet norr om sjön och intill Kustlandsvägen tog över postverksamheten.

Figur 5. Utsnitt ur en karta från 1685 där Postbondens gård är markerad väster om sjön, där Kläppen och Frikyrkan ligger idag.

Fältinventering och dokumentation

Vid fältinventeringen registrerades poststigen (Objekt 3/L2020:2119) som en övrig kulturhistorisk lämning i KMR liksom ett stenbrott (Objekt 4/L2020:2115) som varit registrerat i Skogsstyrelsens Skog & Historia-register (ID 3001751), figur 6 och 7. Inom ramen för utredningen genomfördes en mindre dokumentation av de båda lämningarna genom att de mättes in med RTK-GPS, fotades och beskrevs.

Stenbrottet, L2020:2115, sträcker sig längsmed den västra kanten av hällmarken och är mellan 0,4 och 1 meter högt med enstaka större block och ansamlingar av skrotstenar nedanför på västra sidan. Enstaka borrhål syns i brottytorna. Av den registrerade delen av poststigens (L2020:2119) sammanlagda längd på ca 380 meter ligger 130 meter inom utredningsområdet. Stigen består av två hjulspår som ligger på kanten av höjdryggen direkt på den naturliga markytan och saknar vägbank. Stigen är ca 2,5 meter bred, med på sina ställen upp till 3 meter bred. Den har gått mellan postgårdarna i Stöcksjön och Södermjöle (dagens Stöcksjö och Sörmjöle). Äldsta kartbelägg för stigen är från 1661. I dag används den som promenadväg.

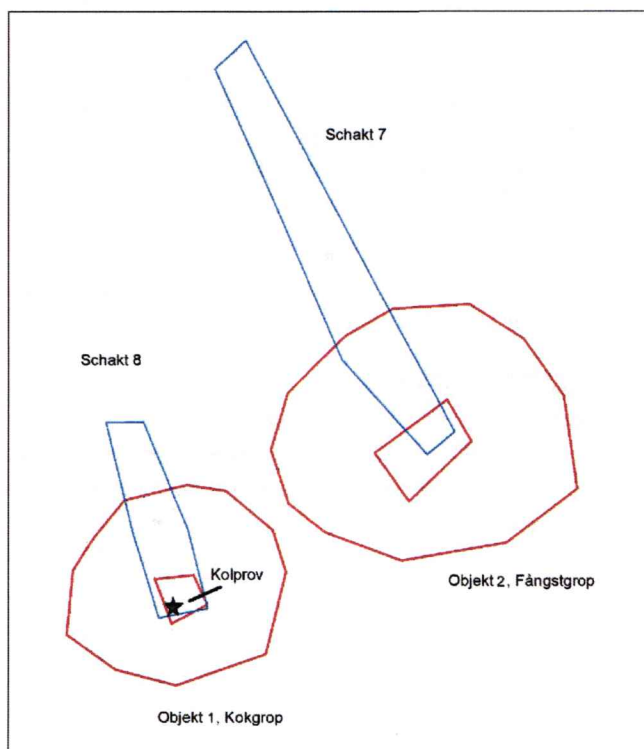
Vid fältinventeringen noterades också två gropar av oklar funktion (Objekt 1 och 2) som kom att provundersökas för att konstatera lämningstyp och antikvarisk status.

Utredningsgrävningen

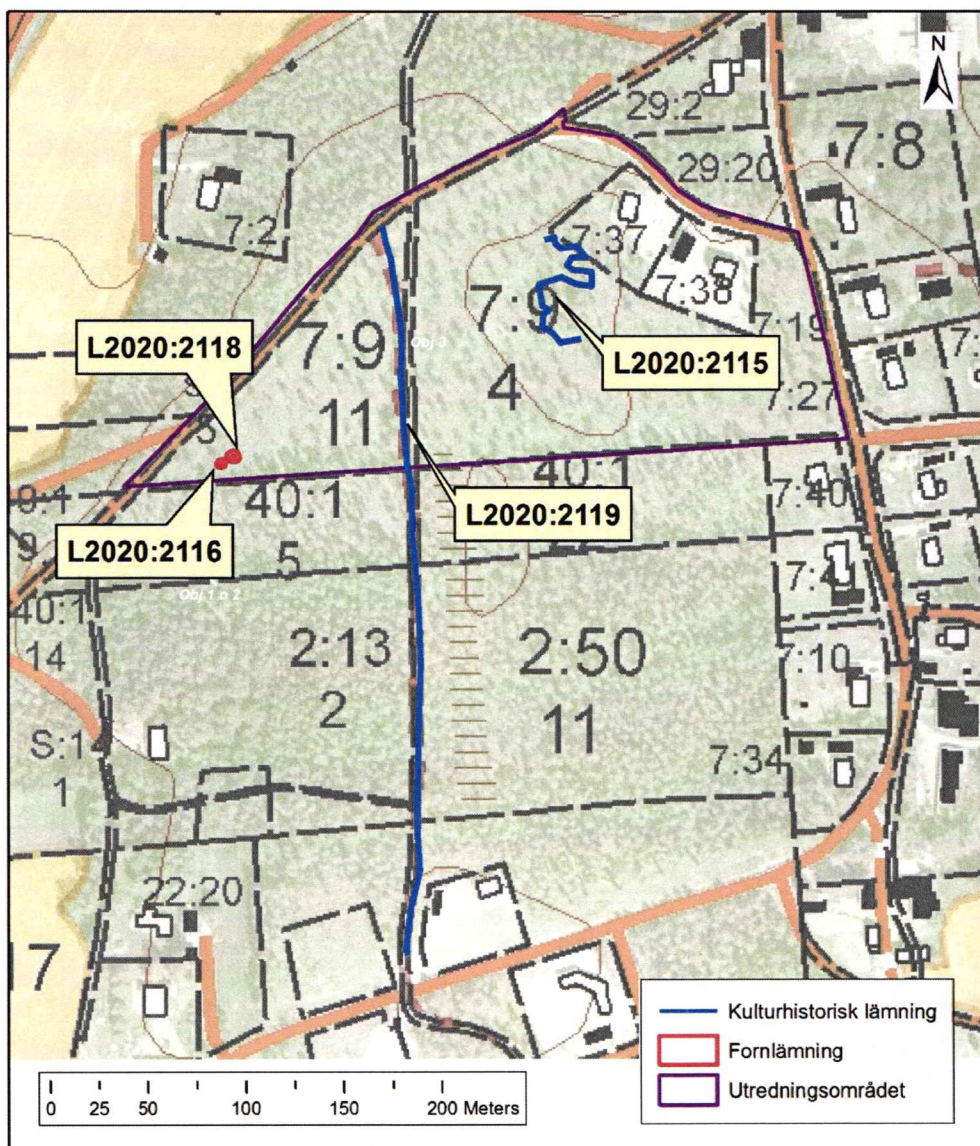
Vid den inledande fältinventeringen noterades två gropar objekt 1 och 2 som provundersöktes vid utredningsgrävning. Vid provundersökningen (Schakt 8) av objekt 1 framkom sot, kol och skärvsten i gropens mitt varför den kom att tolkas som en kokgrop och registrerades som fornlämning L2020:2116 i KMR, figur 6 och 7.

Vidare upptogs ett schakt i Objekt 2 som därefter tolkades som en fångstgrop. Gropen är 3x2,5 meter (VNV-ÖSÖ) och 0,6 meter djup. Gropen är omgiven av en vall som är 1,3-2 meter bred och 0,1-0,4 meter hög. Eftersom fångstgropen ligger på en strandvall är vällen svagare markerad på östra kanten. Bottenplanet är rektangulärt och 2x1,2 meter (VNV-ÖSÖ). Kokgropen registrerades som fornlämning L2020:2118 i KMR, figur 6 och 7.

Därefter upptogs ytterligare 15 schakt på intressanta lägen inom utredningsområdet, inget av antikvariskt intresse framkom dock i dessa, figur 7 och tabell 1.

Figur 6. Ovan översikt över lämningarna och de upptagna schakten inom utrednings-området. Till höger detalj över schakt och utbredning av fornlämningarna. Objekt 1, kokgropen, registrerades som L2020:2116 i KMR och Objekt 2, fångstgropen, registrerades som L2020:2118.

Figur 7. Registrerade lämningar i Riksantikvarieämbetets Kulturmiljöregister KMR

Kommentar till resultat

Då postbondesystemet inte längre existerar och att vägsträckningen utgör endast en del av den ursprungliga funktionen som historiskt viktig väg mellan Stöcksjön och Södermjöle anser vi att detta bör tas i beaktande – att hänsyn tas till Poststigen L2020:2119 vid exploatering av området. (figur 4,6-7 samt figur 8-9)

Figur 8 och 9. Del av den gamla poststigen som idag används som vandringsled. Invid stigen en markerad sten som kan ha haft någon sorts betydelse utmed vägen – den ser ut att ha placerats där.

Referenser

Kartor och arkiv

Lantmäteristyrelsens arkiv, akt nr Z31-1:2. Geografisk avritning, Umeå socken, 1661
 Lantmäteristyrelsens arkiv, akt nr Z31-137:1 Geometrisk avmätning, Stöcksjön, 1685
 Lantmäteristyrelsens arkiv, akt nr Z31-137:7 Laga skifte, Stöcksjö, 1881
 Digitalt museum / Postmuseum, Charta öfwer Påstwägarne uti Wästerbottn, 1756.
 Postmuseum nr 1579

Bilagor

Tabell 1. Schaktbeskrivningar

Tabell 2. Lämningsbeskrivningar och åtgärdsförslag

Bildbilaga

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer: 431-2725-2019

Undersökningsnummer Fornreg: 201901159

Beställare: Länsstyrelsen Västerbottens län

Uppdragsgivare: Obos Sverige AB, Magasinsgatan 17B, 903 27 Umeå

Undersökare: Eldrun Kulturmiljö AB, Östermalmsvägen 1, 619 31 Trosa

Projektledare: Anette Färjare, 0703103456, anette@eldrun.se

Eldrums projektbeteckning: AU Stöcksjö 2019

Grävmaskinentreprenör: Västerbottens Traktortjänst AB, Fredrik Pada

Län: Västerbotten

Landskap: Västerbotten

Kommun: Umeå

Socken: Umeå

Fastigheter: Stöcksjö 7:9, 7:37 och 7:38

RAÄ-nr: L2020:2115, L2020:2116, L2020:2118, L2020:2119

Typ av undersökning: Arkeologisk utredning (steg 1 och 2)

Undersökt yta: 4 ha

Fältarbete: 32 timmar 18 september och 2-3 oktober 2019

Rapportarbetet genomfördes under 2020.

Fyndmaterial: Inget fyndmaterial tillvaratogs

Koordinatsystem: Sweref 99TM, RH2000

Inmatningsmetod: GPS resp. RTK-GPS

Rapporten laddas in i RAÄs Forndok. Till rapporten hör shapedataset.

Foton och arkiv: Originalfoton och övrigt digitalt material förvaras tillsammans med ärendet på server hos undersökaren.

Bilagor

Tabell 1. Schaktbeskrivning

Schakt	Storlek/djup	Fynd/anläggning	Beskrivning
S1	3,5x1,3 m/ 0,15-0,2 dj		Torv, sandig stenig morän
S2	4x1,4 m / 0,15-0,2 dj		Torv, sandig stenig morän
S3	4,7x2,6/ 0,15-0,2 dj		Torv, sandig morän
S4	5,8x1,8 m/ 0,1-0,15 dj		Torv, sandig stenig morän
S5	3,5x1,6 m/ 0,1-0,15 dj		Torv. Stenrik morän
S6	4,8x0,9-1,2 m / 0,25 dj		Torv. Sand
S7	10x1-1,5 m / 0,2-0,4 dj i grop	Objekt 2/L2020:2118	Torv. Sand. Tydlig vall. Inte grävt till botten i gropen.
S8	4,6x0,7 m / 0,15-0,2 dj	Objekt 1/L2020:2116	Torv. Sand. Kol och skärvsten i gropen.
S9	4x1,2 m / 0,15-0,2 dj		Torv. Sand
D9	Djupschakt i S9 0,5 dj		Sand. Skenhälla i botten.
S10	2,7x1,7-2,3 m / 0,15-0,2 dj		Torv. Sand
S11	5,5x1 m / 0,15 dj		Torv. Sandig stenrik morän
S12	3x0,9 m/ 0,2 dj		Torv. Sandig morän
S13	3,5x0,8 m / 0,15-0,2 dj		Torv. Sandig grusig morän
S14	6,1x1 m / 0,15-0,2 dj		Torv. Sandig grusig några större stenar morän
S15	4,6x0,9 m / 0,2-0,25 dj		Torv. Sandig grusig morän. Grundvatten tränger upp.
S16 /D16	10x1 m / 0,15 dj		Torv. Sandig morän.
D16	Djupschakt i S16, 0,35 dj		Sandig morän. Bottengrus.
S17	4x0,8 m / 0,2 m		Torv. Sandig morän

Tabell 2. Lämningsbeskrivningar och åtgärdsförslag

Objekt/ Lämningsnr	Beskrivning	Antikvarisk status	Åtgärdsförslag
Objekt 1/ L2020:2116	Kokgrop, rund, 2,5 m diam och 0,4 m dj, omgiven av en vall, 1,5-1,8 m br och intill 0,3 m h, svagare i Ö. Närmast kvadratisk bottenplan, 1x1 m (Ö-V). Vid utredningsgrävning 2019 framkom skärvsten och kol.	Fornlämning	Arkeologisk förundersökning
Objekt 2/ L2020:2118	Fångstgrop, närmast oval, 3x2,5 m (VNV-ÖSÖ) och 0,6 m dj. Rektangulärt bottenplan, 2x1,2 m (VNV-ÖSÖ). Omgiven av en vall, 1,3-2 m br och 0,1-0,4 m h, svag i Ö (ligger på en strandvall).	Fornlämning	Arkeologisk förundersökning
Objekt 3/ L2020:2119	Kärrväg, del av gamla postvägen, 380 m l (N-S) och 2,5 m br, ställvis 3 m br. Två hjulspår, ingen vägbank eller diken. Mynnar i söder i en vändplan och nybyggt område. Äldsta kartbelägg från 1661. Del av en äldre poststig mellan postgårdarna i Stöcksjön och Södermjöle. I dag använd som gångstig.	Övrig kulturhistorisk lämning	Dokumentation
Objekt 4/ L2020:2115	Stenbrott, 55x30 m (N-S) och 0,4-1 m h, högst i S. Längs med V kanten av hällen är brottytor, enstaka bortsprängda block och ansamlingar av skrotsten. Några borrhål kunde iakttagas.	Övrig kulturhistorisk lämning	Dokumentation

Bildbilaga

Stenbrottet, L202:2115.

Poststigen, L2020:2119

Schakt 8. I kokgropen, L2020:2116

Schakt 7. I fångstgropen, L2020:2115.

Schakt 16

Vy mot stenbrottet

Vy mot stenbrottet

NATURVÄRDESDINVENTERING

OBOS MARK AB

Aktnummer 2480K-P2022/5
Lagakraftdatum: 2022-03-22

Stöcksjö 7:9

UPPDRAGSNUMMER 11002745

UNDERLAG TILL DETALJPLANEÄRENDE STÖCKSJÖ 7:9

2018-07-31

SWECO ENVIRONMENT AB
UMEÅ MILJÖ

SAMMANSTÄLD AV
RUARIDH HÄGGLUND

GRANSKAD AV
JON ANDRESSON

Sammanfattning

OBOS Mark AB planerar att bygga ett nytt bostadsområde på delar av fastigheten Stöcksjö 7:9. Utredningsområdet saknar för tillfället en detaljplan varvid en sådan behöver upprättas. Som en del i underlaget för upprättandet av detaljplanen har en naturvärdesinventering genomförts för att kartlägga områdets värde ur ett naturmiljöperspektiv.

Utredningsområdet består av en gles skärmställning med ca 80-100 årgia tallar. Utredningsområdet ligger i ett landskap som under lång tid påverkats av såväl skogs- som jordbruk. I och med utförd naturvärdesinventering kunde det konstateras att det inte finns några områden som håller vissa eller högre naturvärden.

Artsammansättningen inom utredningsområdet är typisk för trakten med ett dominerade trädskikt av tall med bland annat blåbär, lingon, ljung, kråkbär och skvattram i fältskiktet samt väggmossa, björn- och vitmossor i bottenkiktet.

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	1
1.1	Beskrivning av det omgivande landskapet	1
1.2	Allmän beskrivning av utredningsområdet	2
2	Metod	2
3	Tidigare kända naturvärden	4
3.1	Naturvärden i utredningsområdets omgivning	4
3.2	Naturvårdsarter inrapporterade till ArtDatabanken	6
4	Naturvärdesinventering i fält	6
4.1	Områdesbeskrivning	6
4.2	Naturvärdesobjekt	7
4.3	Naturvårdsarter	7
4.4	Värdeelement	7
4.5	Generellt biotopskydd	7
5	Referenser	7

1 Bakgrund

OBOS Mark AB planerar att anlägga ett nytt bostadsområde på fastigheten Stöcksjö 7:9 (Figur 1). Fastigheten omfattas i dagsläget ej av någon detaljplan, och anläggning av nytt bostadsområde kräver fastställande av ny detaljplan. Denna naturvärdesinventering utgör en del av beslutsunderlaget för den planerade detaljplanen.

Figur 1: Utredningsområdet ligger mellan väg E4 i väster och Stöcksjön i öster.

1.1 Beskrivning av det omgivande landskapet

Utredningsområdet ligger mellan E4 och Stöcksjön, ca 10 km väster om Umeå.

Området tillhör det naturgeografiska regionen 29a, *Kustslätter och dalar med finsediment kring norra Bottenviken* (Nordiska ministerrådet 1984). Terrängen inom regionen är relativt flack med rena slätter i regionens södra del och vågig bergkulleterräng med ringa till måttlig höjd i regionens nordliga delar. Hela regionen ligger under högsta kustlinjen. Regionen är på det hela relativt väl jordtäkt. I några områden inom regionen förekommer moränformationer så som drumlinor och ändmoräner samt älvssediment. Skogarna inom regionen är till största delen starkt påverkade av traktthyggesbruk som pågått sedan den tidigare delen av 1900-talet och utgörs idag till stor del av likåldriga monokulturer av antingen gran eller tall med mindre inslag av lövträd. Närmare kusten övergår skogsområdena ofta i uppodlad kulturbygd.

1(8)

Naturmiljön som omger utredningsområdet utgörs till största delen av en jordbruks- och skogsmosaik samt bebyggda miljöer. I landskapet som omger utredningsområdet finns ett mindre inslag av spridda våtmarker. Närmaste större sjö är Stöcksjön som ligger ca 1 km öster om utredningsområdet. Det ligger inga större vattendrag i utredningsområdets omedelbara närhet.

1.2 Allmän beskrivning av utredningsområdet

Utredningsområdet utgörs av en skärmställning av 80-100 årig tallskog av blåbärstyp (Figur 2) på morän med svallsediment av grus och block samt på vissa delar berg. Det förekommer ett visst uppslag av björk, gran, rönn och hallon inom utredningsområdet.

Figur 2: Utredningsområdet utgörs av en gles skärmställning av ca 80-årig tall.

2 Metod

De bedömningarna som presenteras i denna naturvärdesinventering grundar sig på slutsatserna från en sammanställning av relevant kunskapsunderlag samt en inventering i fält. Utredningsområdet besöktes i fält den 1:a juni 2018 av Ruaridh Hägglund vid Sweco Environment AB.

Arbetet med naturvärdesinventeringen inleddes med en sammanställning av kända naturvärden i form av:

2(8)

NATURVÄRDESINVENTERING
2018-07-31

STÖCKSJÖ 7:9

- länsstyrelsens kartlager över riksintressen, naturreservat, naturvårdsavtal samt värdefulla våtmarker (VMI)
- skogsstyrelsens kartlager över sumpskogar, biotopskydd, nyckelbiotoper (inklusive storskogsbolagens nyckelbiotoper) och naturvärden
- storskogsbolagens karttjänst Skyddad.skog.se med presentation av deras frivilliga avsättningar.
- jordbruksverkets kartlager över värdefulla ängs- och betesmarker (TUVA)
- trafikverkets kartlager över artrika vägkanter

Ett uttag av naturvårdsarter som inrapporterats till ArtDatabanken för det aktuella utredningsområdet samt en 1 km bred buffertzona har gjorts för tidsperioden 2000 till 2018-03-13. För fåglar inkluderades även rapporter där häckningskriterium inte varit i fyllt.

Naturvärdesinventeringen på fältnivå har skett enligt Standard för Svensk Naturvärdesinventering (NVI) (Swedish Standards Institute 2014).

Eftersom utredningsområdet ligger tätortsnära och är relativt litet har detaljeringsgraden "Detalj" tillämpats vid denna inventering. Detaljeringsgraden innebär att objekt har avgränsats om de haft en yta av 10 m² eller mer. Linjeformade objekt har enligt denna detaljeringsgrad avgränsats om de har en längd av 10 m eller mer och en bredd av 0,5 m eller mer.

Naturvärdesklass 4 är användbar för områden som tydligt påverkats av mänsklig aktivitet men där det trots allt finns biotopkvaliteter eller arter av viss positiv betydelse för biologisk mångfald, t.ex. uppvuxen produktionsskog med flerskiktade trädbestånd men där andra värdestrukturer och värdeelement saknas. Tillägget "Naturvärdesklass 4" används därför oftast i mer tätortsnära miljöer och har därför tillämpats vid denna inventering. "Naturvärdesklass 4" innebär naturvärdesobjekt med naturvärdesklass 4 – visst naturvärde – har identifierats och avgränsats. Den definition av naturvärden som anges i standarden beskrivs i Tabell 1.

I syfte att, om möjligt, kunna anpassa planerad verksamhet efter förekomst av naturvårdsarter har tillägget "Detaljerad redovisning av artförekomst" tillämpats vid denna inventering. Tillägget innebär att förekomster av naturvårdsarter ska redovisas på karta eller med koordinater med en noggrannhet på 10 - 25 m (beroende på satellitmottagning). Tillägget innebär inte att arterna eftersöks noggrannare men att varje påträffad förekomst redovisas med större noggrannhet.

Eftersom utredningsområdet ligger i nära anslutning till jordbruksmark har tillägget "Generellt biotopskydd" tillämpats vid denna inventering. Tillägget innebär att alla områden som omfattas av det generella biotopskyddet enligt 7 kap 11§ Miljöbalken och förordning om områdesskydd ska identifieras och kartläggas, oavsett storlek.

Tabell 1. Skala för naturvärdesinventering, hämtad ur Svensk standard SS 199000:2014.
Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning

Naturvärdesklass	Förtydligande
Naturvärdesklass 1 – Högsta naturvärde Störst positiv betydelse för biologisk mångfald	Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.
Naturvärdesklass 2 – Högt naturvärde Stor positiv betydelse för biologisk mångfald	Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.
Naturvärdesklass 3 – Påtagligt naturvärde Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald	Varje enskilt område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det bedöms vara av särskild betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.
Naturvärdesklass 4 – Visst naturvärde Viss positiv betydelse för biologisk mångfald	Naturvärdesklass 4 motsvarar inte någon klass i de större nationella inventeringar som gjorts. Naturvärdesklass 4 motsvarar ungefär områden som omfattas av generellt biotopskydd men som inte uppfyller kriterier för högre naturvärdesklass.

3 Tidigare kända naturvärden

3.1 Naturvärden i utredningsområdets omgivning

Det finns inga kända naturvärden eller skyddade områden inom utredningsområdet. Däremot finns ett antal skyddade områden och områden med höga naturvärden i det omgivande landskapet. Nedan listas Natura 2000-områden, naturreservat, våtmark, nyckelbiotop etc. som ligger närmast utredningsområdet.

- Natura 2000-område
 - Umeälvens delta och slätter (SE0810475) ligger cirka 3 km öster om utredningsområdet.
- Naturreservat
 - Södra Degernässlätten - Sundet ligger ca 3 km öster om utredningsområdet.

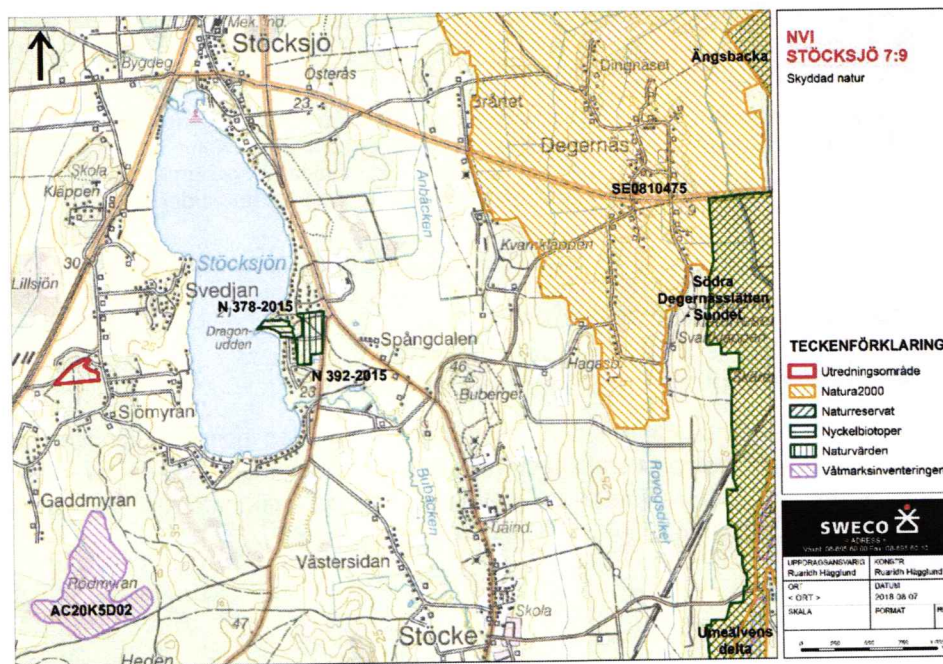
4(8)

NATURVÄRDESINVENTERING
2018-07-31

STOCKSJÖ 7:9

- Våtmark som inventerats inom ramen för den rikstäckande våtmarksinventeringen
 - Rödmyran (LOID AC20K5D02) ligger ca 1 km söder om utredningsområdet och har bedömts hålla låga naturvärden.
- Närmaste nyckelbiotop
 - Dragonudden (N 378-2015) ligger cirka 1 km öster om utredningsområdet. Dragonudden utgörs av en sandbarrskog på en udde i Stöcksjön.
- Objekt med naturvärde
 - Stöcksjö ovan Dragonudden (N 392-2015) ligger ca 1 km öster om utredningsområdet. Objektet utgörs av en sandbarrskog.

Det finns inga artrika vägkanter, biotopskyddsområden, värdefulla ängs- och betesmarker eller sumpskogar inom ett relevant avstånd från utredningsområdet.

Figur 3: Närmast belägna skyddade naturområden samt områden som sedan tidigare bedömts hålla naturvärden.

3.2 Naturvårdsarter inrapporterade till ArtDatabanken

Det finns inga inrapporterade fynd av naturvårdsarter inom eller inom ett avstånd på 500 m ifrån utredningsområdet.

4 Naturvärdesinventering i fält

4.1 Områdesbeskrivning

Utredningsområdet utgörs av en skärmställning av 80-100 årig tallskog av blåbärstyp (Figur 2) på morän med svallsediment av grus och block samt på vissa delar berg. Det förekommer ett visst uppslag av björk, gran, rönn och hallon inom utredningsområdet.

Förekomsten av död ved är i stort sett obefintlig med undantag för ett par högstubbar som lämnats i samband med avverkning (Figur 4) samt ett fåtal vindfällen.

Figur 4: Högstubbar lämnade vid avverkning. På den nedre delen av stubben syns klibbticka.

Marken är i huvudsak frisk med inslag av små fuktiga till våta områden samt på sina håll ett antal små torra områden.

Fältskiktet domineras av blåbärsris med tämligen allmänna inslag av kruståtel, lingon, ljung, mjölkört, skogsstjärna, ekorrbar och vårfryle. Skvattram (Figur 5) förekommer sparsamt i de våtare fläckarna inom området.

I bottenskiktet dominerar väggmossa med inslag av björn- och kvastmossor. I våtare partier växer vitmossor och i torrare partier växer lavar, bland annat ren- och islandslav.

6(8)

NATURVÄRDESINVENTERING
2018-07-31

STÖCKSJÖ 7:9

4.2 Naturvärdesobjekt

Det påträffades inga naturvärdesobjekt som bedöms hålla vissa eller högre naturvärden inom utredningsområdet.

4.3 Naturvårdsarter

Det gjordes inga fynd av naturvårdsarter inom utredningsområdet.

4.4 Värdeelement

Det finns ett fåtal högstubbar och vindfällen inom utredningsområdet. Dessa är dock ej av tillräcklig kvalitet för att klassas som värdeelement.

Det finns även två våtare partier inom utredningsområdet. Den ena har uppkommit genom grävning och den andra är en naturlig våtmark med en yta på ca 90 m². Inget av områdena bedöms dock hålla sådana kvaliteter att de bedöms utgöra värdeelement.

4.5 Generellt biotopskydd

Generellt biotopskydd omfattar specifika miljöer i jordbruksmiljö (Naturvårdsverket 2012). Biotoper som omfattas av generellt biotopskydd är således inte aktuella inom utredningsområdet.

5 Referenser

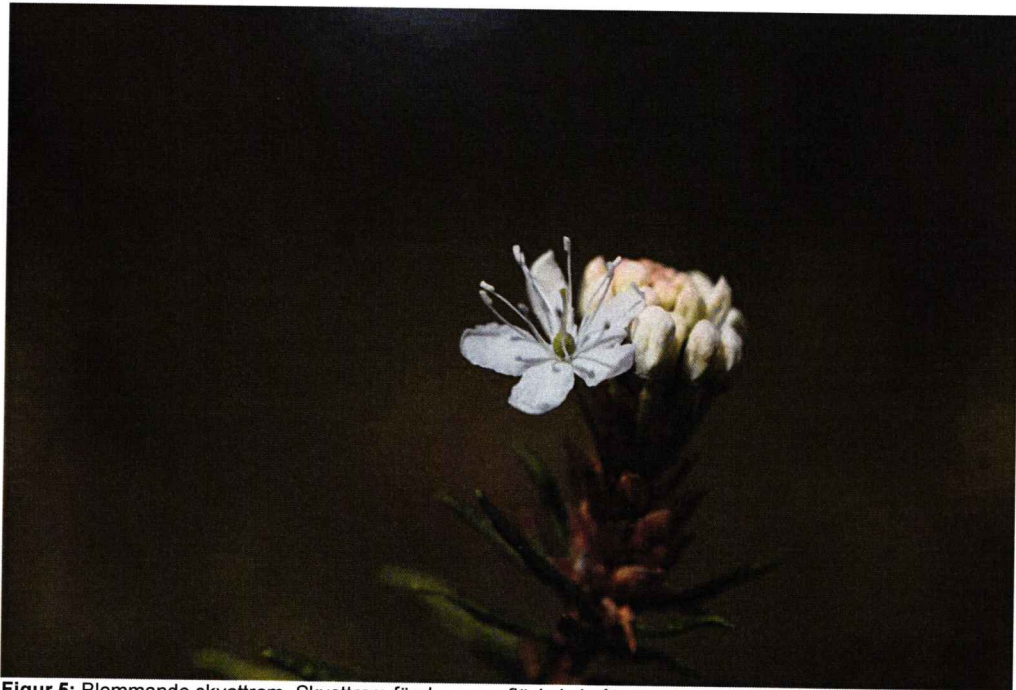
ArtDatbanken, maj 2018. Uttag av naturvårdsarter inklusive skyddsklassade observationer

Naturvårdsverket 2012. Handbok 2012:1 Utgåva 1 Biotopskyddsområden Vägledning om tillämpning av 7 kap 11 § miljöbalken, Naturvårdsverket.

Nordiska ministerrådet 1984, Naturgeografisk regionindelning av Norden, ISBN 91-38-08239-X, Nordiska ministerrådet

Swedish Standards Institute. 2014. SS 199000:2014. Svensk standard för naturvärdesinventering. Swedish Standards Institute.

SIS-TR 199001:2014. Teknisk rapport. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000. Swedish standards institute.

Figur 5: Blommande skvattram. Skvattram förekommer fläckvis i våtare partier inom utredningsområdet.

8(8)

NATURVÄRDESINVENTERING
2018-07-31

STÖCKSJÖ 7:9